

"ישיבישע בלאט" "לאמדעט" ב"דף היומי" בש"ת ומ"מ

דף ס.

1. מודה רבי יהודה בדמים, ויל"ע האם הטעם דלא קידשה לענין זה, או משום שלדמים בעי מזבח דווקא?
2. ודילמא משום דקסבר שפיכה מכח האדם בעיניו, ויש להקשות אפילו הוי מכוח אדם הוי מתעסק, ומתעסק פסול בשחיטת קדשים כ"ש בשאר עבודות?

התשובות

1. עי' רש"י כאן ד"ה מודה דקצת נראה כצד הראשון, אמנם לעיל נט. פירש להדיא כצד השני שהוא משום שצריך מזבח לזריקה, ועי' מקדש דוד ד' ד' שביאר לפי זה את דברי התוס' לקמן פז. שלגבי פסולין לא נתקדשה הרצפה, ואין נראה מדבריו שבא לומר שקידש למחצה, אלא שלפסולין שדינן אם עלו לא יירדו בעי דין מזבח וכאן אין דינו כמזבח, ועי' תוס' לעיל יד. ד"ה הג"ה.
2. בנתיבות הקודש דן בזה ובתחילה ר"ל דפסול מתעסק רק בשחיטה דשם שנה הכתוב לעכב, ועי' חז"א כ' י' שכן הביא מהאחייעזר ח"ב ד' ד', וע"ע באחייעזר ח"ג נב' א', אולם בנתי"ק דחה זאת דאם שלא לשמה נלמד משחיטה לכל עבודות כ"ש מתעסק דפוסל גם בחולין דילמד לכל עבודות, וי"א דזה הכוונה כאן דבעינין שפיכה מכח האדם ומתעסק לא מתייחס אליו, ויש מוסיפים דאם נחשב כוח גברא אבל מעשה כהן לא נחשב, ואף שפסול צריך לא יהיה צריך גם מעשה חיובי של כהן וזה אין במתעסק.

הערות, הארות, ומראי מקומות

בשלמא לרבי יוסי וכו', עי' חק נתן מש"כ להקשות מקרא דדברי הימים ב' ז' ז', דשם כתיב להדיא כי מזבח הנחשת אשר עשה שלמה צר מלהכיל וכו'.

רש"י ד"ה בשלמא, ביאר דהריצפה נתקדשה לשם מזבח ע"י שיירי מנחה ושיר של פגעים והקשו האחרונים דזה בשביל לקדשה לאכילה אבל להקרבה איתא ביומא יב: דכלי שרת עבודתן מחנכתן, עי' ח"י בתרא.

כוס היה ממלא וכו', ועי' באחרונים שהקשו לשיטות דרצפה מקדשת גם פסולין למה כאן גם אי הוי זריקה פסולה היה צריך להיות הדין דאין דין דאם עלו לא יירדו, עי' תורת הקודש ח"א מג' ד', ועי' תוס' לקמן סג. ד"ה מפני, ותוד"ה מודה.

מזבח שנפגם אין אוכלין בגינו שיירי מנחה, ובגליון הש"ס ציין לתוס' ב"מ נג: דכשחזר ובנה נאכלין, דאין דיחוי באכילה, ובקן אורה וליקוטי הלכות ציינו לתוס' לקמן סא: דפליגי, ועי' טהרת הקודש שם, ובזרע אברהם כ' כט' כתב לחלק דשם איירי בלחם הפנים שאכילתו עבודה היא.

שנאמר ואכלו מצות אצל המזבח, עי' תוס' סנהדרין מה. ד"ה מנין שהקשו דפסוק זה איירי במילואים ואין למדים קדשי שעה מדורות, עי' תירוצם, וע"ע טהרת הקודש ונתיבות הקודש.

וכי אצל המזבח אכלו, עי' רש"י, ועי' מנחת חינוך תצב' א' מה שהקשה מכאן לאיסור נט יעת עץ בעזרה.

תוד"ה קדשים קלים, עי' רש"י פנים מאירות וטהרת הקודש מה שביארו בקושייתו, ועי' חידושי בתרא מה שהביא בשם הגרי"ז.

ע"ב

מה בכור אינו אלא בפני הבית אף מעשר אינו אלא בפני הבית, ולכאורה ה"ה שאינו נאכל בפגימת המזבח, ועי' בשפת אמת מה שדן לפי זה ביישוב דברי הרמב"ם בית הבחירה ו' טו' שאוכלין ק"ק ומע"ש אף שאין בית, ממה שהקשה עליו הראב"ד שם שמצינו בכמה מקומות שיירקבו, ולכן מסקנתו שלענין זה של פגימת המזבח לא הוקשו, עי"ש.

ביכורים יוכיחו, ומכאן דביכורים אין את הדין של מקריבים אע"פ שאין בית, עי' ח"י הגרי"ז ובדרך אמונה ביכורים ב' ציון ההלכה ז', ועי' רמב"ן מכות יט.

בלימוד של מעשר מבכור וביכורים, עי' רש"י ותוס' כאן, ובמכות יט. וברמב"ן הריטב"א והערוך לנר שם.

תוד"ה מאי, במה שהקשו (ב-סא). שנקיש לחלבו ולא לדמו, עי' מרומי שדה ושפ"א שהקשו דלחומר מקשינן, בדרכי יושר מתרץ דהקרבת אמורין דומה יותר לקטורת ולא לדמים.

תוד"ה קדשים (סא). במה שהקשו על רש"י דבמנחות משמע שהפסול הוא מצד יוצא, עי' טהרת הקודש.

"החיזוק היומי"

אף מעשר אינו אלא בפני הבית, והנה בברכה מעין ג' אנו מבקשים ובנה ירושלים עיר הקודש במהרה בימינו והעלינו לתוכה ונאכל מפריה ונברכך עליה בקדושה וטהרה, והנה קשה מהו פריה של ירושלים, הלא אין נוטעים בה אילנות מאכל?, וכן מה זה בקדושה וטהרה?, וביאר הגרי"ז דהכוונה למעשר שני דאינו נאכל בה בזמן הזה, עד שיהיה מזבח ובנין, ועל זה נופל הלשון בקדושה ובטהרה שמע"ש אינו נאכל בטומאה, ויש ללמוד מכאן בכמה רגש וכוונה יש לומר ברכה זו, לכל הפחות כמו שמברכים בליל הסדר בסוף המגיד את הברכה "ונאכל שם מן הפסחים ומן הזבחים" אכ"ר.

לע"נ הג"ר בן-ציון חיים בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשעח'

להנצחות והארות 0527652935, או 7652935@gmail.com לקבלת הדף במייל
שלח בקשה לכתובת זו, והדף יישלח אליך בלי"נ מידי יום.

קו "ישיבישע בלאט" לשמיעת השאלות והתשובות מידי יום - 0795255901